

Sprawdzian wiedzy z języka polskiego nr 1 semestr V 2023/2024

Imię i nazwisko (drukowanymi literami)

Numer w dzienniku

(Maksymalna liczba punktów za sprawdzian – 46)

1. Nazwa Młoda Polska ma też inne określenia modernizm i neoromantyzm. Wyraz „modernizm” dosłownie znaczy (2 punkty), nazwa neoromantyzm sugeruje związek epoki z (2 punkty) W Europie modernizm przypada na drugą połowę (2 punkty) wieku, zaś w kraju Młoda Polska rozpoczyna się w latach.....(1punkt) -tych (1 punkt) wieku, a schyłek wyznacza (2 punkty) rok, czyli data odzyskania niepodległości po 123 letnim okresie zaborów. Epoka ta w Europie kończy się wraz z nadejściem (2 punkty) wieku. Ramy czasowe epoki mają charakter umowny, na przykład za koniec modernizmu uznaje się zakończenie (2 punkty) światowej. Modernizm charakteryzował się wynalezieniem m.in. kinematografu,(2 punkty), (2 punkty) i radiotelegrafu.

2. Zakreśl prawidłową odpowiedź.

Termin *fin de siècle* oznacza dosłownie:

(2 punkty)

- a. koniec cywilizacji b. koniec epoki c. koniec wieku

Termin „*evviva l' arte*” znaczy:

(2 punkty)

- a. niech żyje sztuka, b. niech żyje miłość, c. niech żyje nicość.

Naturalizm to pogląd według którego:

(4 punkty)

- a. istnieje wyłącznie rzeczywistość materialna (natura). Rzeczywistość duchowa nie istnieje. Utwory posiadają kontrasty i wyolbrzymienia epatują przerażającymi obrazami, oddziałują na emocje odbiorców.,
b. należy opiewać piękno i harmonię przyrody oraz proste życie zwykłych ludzi.
c. cywilizacja europejska zmierza ku zagładzie.

3. Który z podanych fragmentów ukazuje istotę dekadentyzmu?

(4 punkty)

- a. „Tyś mnie stworzył, bracie, tyś proch mi cisnął w oczy -
Jam twarz swą w źródle umysł, umysł, w tobie się dusza ma mroczy”;
b. „ Nie wierzę w nic, nie pragnę niczego na świecie,
Wstręt mam do wszystkich czynów, drwię z wszystkich zapałów [...]”

4. Połącz kierunki filozoficzne z ich twórcami:

(2 punkty za odpowiedź, łącznie 6 punktów)

a. Nietzsche,	b. Schopenhauer,	c. Bergson.
	Życie jest najwyższą wartością; ludzkość musi odrzucić chrześcijaństwo, które hamuje jej rozwój; Ideałem jest nadczłowiek, kierujący się wolą mocy. Jednostka nie powinna poświęcać się dla ogółu.	
	U podstaw całej rzeczywistości leży wola, ślepy popęd. Wola nigdy nie może być zaspokojona, a to prowadzi do cierpienia. Ból istnienia można złagodzić przez wyzbycie się pragnień (nirwanę) lub kontemplację piękna w sztuce.	
	Intuicjonizm – prawdziwe poznanie nie dokonuje się poprzez rozum, ale intuicję. Pęd życiowy – kosmiczna siła przenikająca naturę.	

5. W jaki nurt filozofii modernistycznej wpisuje się wiersz „Kowal” Leopolda Staffa? Wypisz przykłady środków poetyckich.

Całą bezkształtną masę kruszców drogocennych, Które zaległy piersi mej głąb nieodgadłą, Jak wulkan z swych otchłani wyrzucam bezdennych I ciskam ją na twarde, stalowe kowadło. Grzmotem młota w nią walę w radosnej otusze, Bo wykonać mi trzeba dzieło wielkie, pilne, Bo z tych kruszców dla siebie serce wykuć muszę, Serce hartowne, mężne, serce dumne, silne.	Lecz gdy ulegniesz, serce, pod młota żelazem, Gdy pęknieś, przeciw ciosom stali nieodporne: W pył cię rozbiją pięści mej gromy potworne! Bo lepiej giń, zmiażdżone cyklopowym razem, Niżbyś żyć miało własną słabością przekłętą, Rysą chorej niemocy skażone, pęknięte.
---	---

Apostrofa (bezpośredni zwrot bezpośredni do osoby, bóstwa, wyrażona w wołaczu itp.: (2 punkty)

Epitety (określenia) (2 punkty)

Metafora (przenośnia) (2 punkty)

Porównania (2 punkty)

Wyliczenia (2 punkty)